

I denne manual finder du to gennemgange af det nye element: **Fagkompasset**, der er udviklet for at tage de første skridt hen mod en lempet tilgang ift. bindingerne af skolens arbejde set op mod Fælles Mål. Først finder du en "mini-gennemgang", som gør dig i stand til at arbejde med **Fagkompasset** med det samme, og herefter finder du en dybdegående vejledning, der giver dig stof til eftertanke ift. arbejdet med Fælles Mål.

Fagkompasset er blevet til i et tæt samarbejde med mange undervisere (lærere og pædagoger) landet over, og lægger op til at man drøfter praksis ift. Fælles Mål. Når det netop hedder fag-"kompasset", handler det om at skifte fokus ift. Fælles Mål. Formålet er at benytte Fælles Mål til at "udstikke retningen" for undervisningen, mere end det tidligere kendte arbejde med at måldokumentere. Med *retning for undervisningen* menes, at det i overvejende grad er hensigten, at underviserne forholder sig til form, aktiviteter og indhold i undervisningen, og "binder" dette sammen med fagformålet og de obligatoriske områder i Fælles Mål. Fagkompasset er netop designet på en måde, så du – som underviser – kan danne dig et overblik over, i hvilken grad du arbejder med hele faget, sådan som det er grundidéen med Fælles Mål.

Indhold

UVDATA A/S

Strømmen 6

9400 Nørresundby

Telefon: 72 28 70 30

Support@UVDATA.dk

CVR: 27988954

Fagkompasset – den hurtige introduktion (side 4-8)	3
Fagkompasset – dit nye værktøj til arbejdet med Fælles Mål	8
Hvor finder jeg fagkompasset?	9
Hvordan ser fagkompasset ud?	8
Hvilke elementer er der i fagkompasset?	11
Hvordan anvendes fagkompasset (redigérbar version)?	12
Bind et (lærings-)mål til Fælles Mål	15
Det samlede overblik i kompasset	16

Fagkompasset – den hurtige introduktion (side 4-8)

Forløbene har nu fået en særskilt Fælles Mål fane, hvor udvælgelsen af forløbets fokusområde/-områder kan foretages i fagkompasset. Dette gøres med afsæt i fagets kompetencer eller færdigheds- og vidensområder:

Udvælgelsen af områderne sker ved at klikke i det respektive felt/de respektive felter, der så markeres.

Bemærk at fagkompasset står på fagformålet (se illustration på forsiden) – der altså er **fundamentet** du hele tiden kan orientere dig i forhold til.

HURTIG INTRODUKTION

UVDATA
MERE END BARE SOFTWARE

UVDATA A/S

Strømmen 6

9400 Nørresundby

Telefon: 72 28 70 30

Support@Uvdata.dk

CVR: 27988954

Det er stadig også muligt at skifte til visningen af de vejledende målpar, hvis man foretrækker en mere detaljeret opmærkning af formålet med undervisningsforløbet:

Introduktion

Fælles Mål

Lærervejledning

Kapitel 1
23 elever og 2 læringsmål

Fold ørerne ud!

Opgave 1

Kender I talemåderne?

Hvorfor er talemåder svære at forstå?

Talemåder med ører, øjne, næse og mund

Talemåder om kroppen

Talemåder om dyr

Quiz og byt med talemåder

+ Ny side

+ Nyt kapitel

Fælles Mål

Vælg de fagområder, forløbet hænger sammen med. Du kan vælge ligeså mange områder, du vil, på det niveau, der giver mening.

Trinforløb

5. - 6. klasse

Vis områder fra ikke-skemalagte forløb

Obligatoriske områder | **Vejledende målpar**

Søg efter område eller målpar...

Læsning

Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge

- Allerede anvendt
- Valgt tilknytning
- Opmærksomhedspunkt

Finde tekst

1	Eleven kan vurdere relevans af søgeresultater på søgeresultatsider	Eleven har viden om søgerelaterede læsestrategier
2	Eleven kan gennemføre billed- og fuldtekstsøgning	Eleven har viden om teknikker til billed- og fuldtekstsøgning

Forberedelse

1	Eleven kan orientere sig i tekstens dele	Eleven har viden om rubrikker, billeder, diagrammer og grafik
2	Eleven kan sammenholde teksters formål og indhold med læseformål	Eleven har viden om teksters formål og om læseformål

Afkodning

1	Eleven kan læse ukendte ord ved umiddelbar genkendelse af de mest almindelige orddele	Eleven har viden om morfemer i danske ord
---	---	---

Bemærk! Vælger du mål i målparrene, så vil de tilhørende områder blive markeret som "aktivt" i fagkompasset. Dette sikrer også, at alle dine tidligere planlagte forløb er mærket korrekt op i fagkompasset allerede nu, og at du derfor ikke behøver rette dem til.

HURTIG INTRODUKTION

UVDATA
MERE END BARE SOFTWARE

UVDATA A/S

Strømmen 6

9400 Nørresundby

Telefon: 72 28 70 30

Support@Uvdata.dk

CVR: 27988954

I takt med at forløbene mærkes op med fokusområder vil holdets årsplan løbende blive fyldt ud, så der er et overordnet overblik på hvilke fagområder man som underviser har været omkring:

Introduktion

Fælles Mål

Lærervejledning

Kapitel 1
23 elever og 2 læringsmål

Fold ørerne ud!

Opgave 1

Kender I talemåderne?

Hvorfor er talemåder svære at forstå?

Talemåder med ører, øjne, næse og mund

Talemåder om kroppen

Talemåder om dyr

Quiz og byt med talemåder

+ Ny side

+ Nyt kapitel

Fælles Mål

Vælg de fagområder, forløbet hænger sammen med. Du kan vælge ligeså mange områder, du vil, på det niveau, der giver mening.

Trinforløb

5. - 6. klasse

Vis områder fra ikke-skemalagte forløb

Obligatoriske områder | Vejledende målpar

Dansk
5. - 6. klasse

Legend:

- Allerede anvendt
- Valgt tilknytning
- Opmærksomhedspunkt

Diagram sectors (clockwise from top):

- Finde tekst
- Forberedelse
- Afkodning
- Sprogforståelse
- Tekstforståelse
- Sammenhæng
- Planlægning
- Forberedelse
- Fremstilling
- Respons
- Korrektur
- Præsentation og evaluering
- Oplevelse og indlevelse
- Undersøgelse
- Fortolkning
- Vurdering
- Perspektivering
- Dialog
- Krop og drama
- It og kommunikation
- Sprog og kultur
- Sproglig bevidsthed
- Kommunikation

Bemærk! Fagkompasset viser områderne fra de skemalagte forløb i årsplanen. Vil du også se områderne fra forløb, der endnu ikke er skemalagte, kan dette vælges øverst til højre på knappen [Vis områder fra ikke-skemalagte forløb].

HURTIG INTRODUKTION

UVDATA
MERE END BARE SOFTWARE

UVDATA A/S

Strømmen 6

9400 Nørresundby

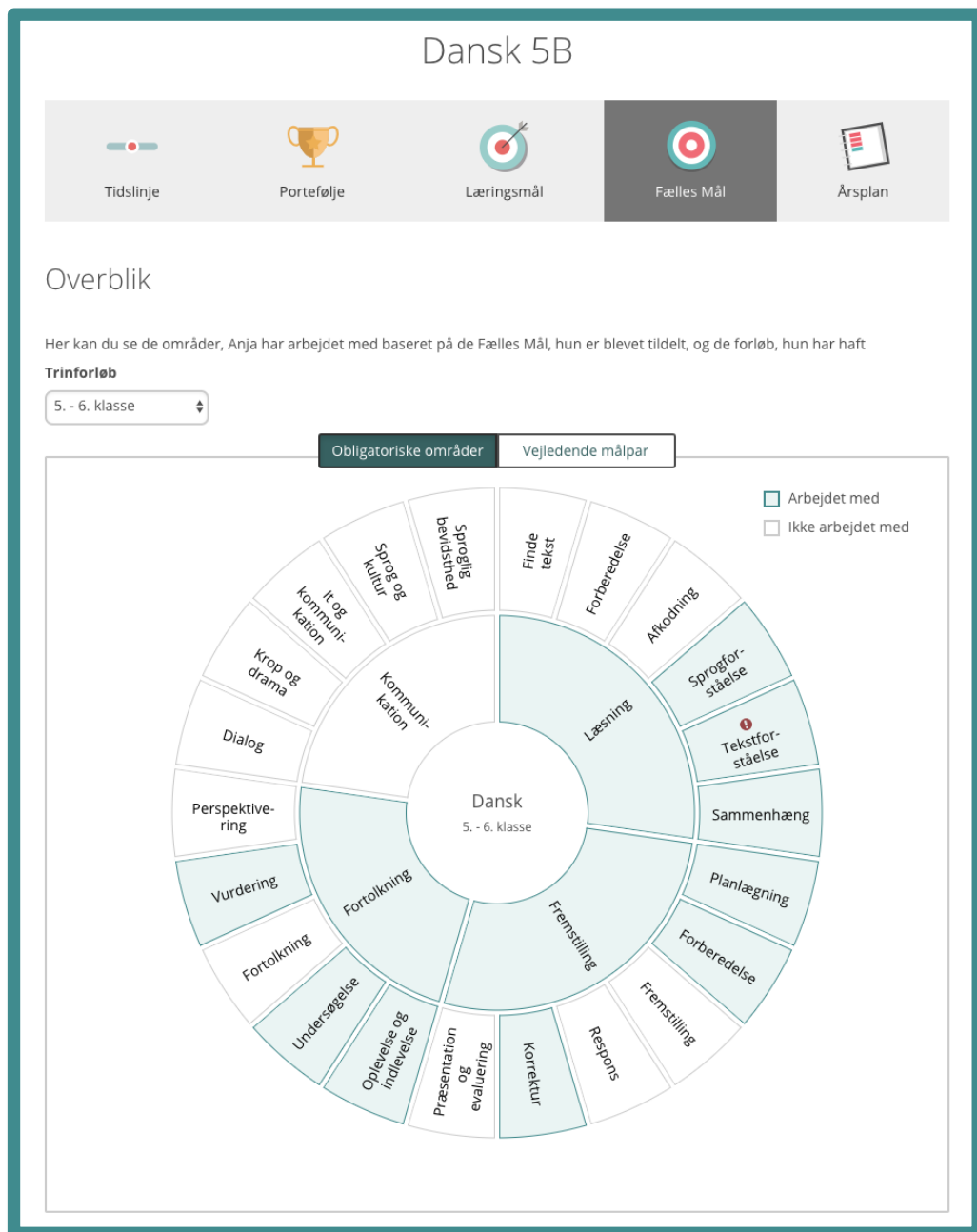
Telefon: 72 28 70 30

Support@Uvdata.dk

CVR: 27988954

Vær opmærksom på, at Fagkompasset dækker et helt trinforløb, hvilket betyder, at opmærkningerne som er vist som **allerede anvendt**, stammer fra hele trinforløbet (også evt. tidl. skoleår).

Enhver elev vil – i dennes elevplan – have et fagkompas, der viser, hvilke fagområder det enkelte barn **har arbejdet med** i løbet af undervisningen. Dette findes på fanen Fælles Mål. Samme visning findes i øvrigt også i forældrenes og børnenes elevplaner – ligesom den findes i årsplanens "Fælles Mål"-fane på et hold.

HURTIG INTRODUKTION

UVDATA
MERE END BARE SOFTWARE

UVDATA A/S

Strømmen 6

9400 Nørresundby

Telefon: 72 28 70 30

Support@Uvdata.dk

CVR: 27988954

Slutteligt er det værd at vide, at du kan koble (lærings-)mål sammen med fagkompasset. Gør du dette, vil målene i MinUddannelse vil også skifte udseende. På den måde bliver det let for brugerne at se hvilke fagområder de konkrete mål fokuserer på. Her ses et eksempel fra en elevplan:

Dansk 7C

Tidslinje Portefølje Læringsmål Fælles Mål Årsplan

Læringsmål Opret læringsmål

Aktuelle (2) Opnåede (0) På pause (0)

Jeg har særligt fokus på tegnsætning i mit skriftlige arbejde. Nærmere bestemt:
- Punktum
- Komma
NYT

Jeg læser højt med et passende tempo og en tydelig diktering
NYT

Læringsmål

Dansk - 1. - 2. klasse
• Fremstilling
• Korrektur

Opnåede (0) På pause (0)

Jeg har særligt fokus på tegnsætning i r... Nærmere bestemt:
- Punktum
- Komma
NYT

Bemærk her; hvorledes du kan få relevant information, hvis musen hviler på kompasset.

OBS! Du behøver i øvrigt ikke specificere et færdigheds- og vidensområde, hvis du arbejder med fagkompasset. Hvis du mener det er en bedre løsning at markere en fagkompetence, så kan du også gøre dette.

OBS! Har du valgt at binde et mål sammen med kompasset, så vil dette **også** vise sig som om du har "arbejdet med området" i fagkompasset i årsplanen, i elevplanen **og** når du planlægger et nyt forløb.

Fagkompasset – dit nye værktøj til Fælles Mål

Som underviser får du med fagkompasset et helt nyt værktøj til at arbejde med Fælles Mål – i det omfang det kræves af dig, eller du selv ønsker det. Vi har udviklet det, fordi vi mener at arbejdet med at revidere Fælles Mål også bør påvirke den måde, man ser – og arbejder med – målene i læringsplatformen bør ændre sig. Derfor har vi valgt at ændre værktøjet, således du fremover primært mødes af de elementer, der stadig er obligatoriske – samt fagenes formål i hvert eneste fag. På den måde udstiller fagkompasset Fælles Mål på en måde, der overlader det til dig – som underviser – at tage stilling til, hvorledes du ønsker at forløse faget gennem din undervisning.

Hvordan ser fagkompasset ud?

Fagkompasset har to forskellige udseender; hhv. en redigérbar version og en visningsversion.

Det er i sig selv designet til at vise dig de faglige kompetencer og områder, der er **obligatoriske**. Det betyder at den primære visning er den her viste cirkulære visualisering, hvor fagets kompetencer vises i den *inderste ring* og de tilhørende færdigheds- og vidensområder vises i den *yderste ring*.

Fagkompasset **hviler på** fagformålet, hvilket derfor også er vist sammen med kompasset, og kompassets indhold løfter sig op herfra. Det giver dig derfor mulighed for at vurdere din undervisning ift. fagets formål, og samlet set er

Fagkompasset – som det vises i den redigérbare version i MinUddannelse.

Kompasset viser de obligatoriske fagområder (kompetencer og færdigheds- og vidensområder). Her vises fagkompasset for faget **Matematik** på trinnet 4.-6. klasse, med en markering af **Geometri og måling** og **Matematiske kompetencer > Ræsonnement og tankegang**.

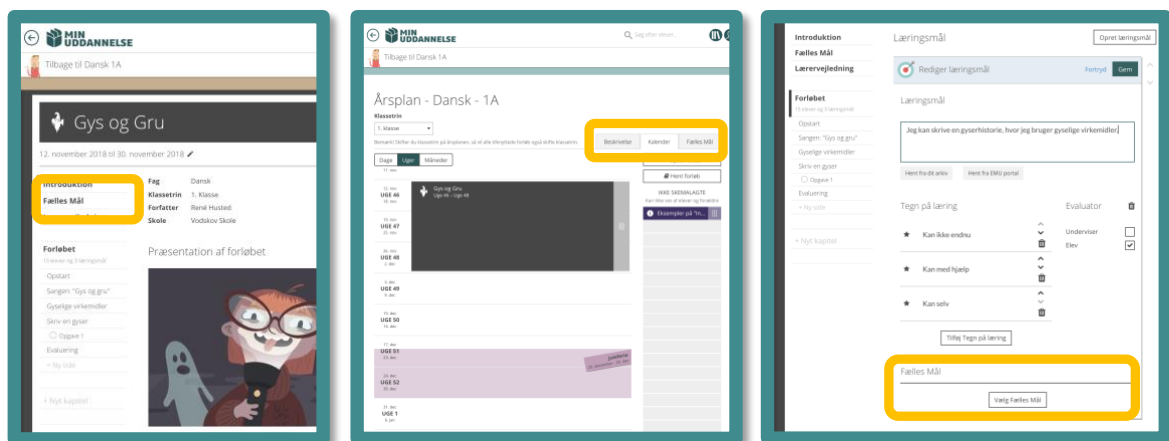
værktøjet designet til at give dig et overblik over fagets sammenhæng. På den måde har du mulighed for at have overblik over, din planlægning af årsplanen.

Målarbejdet i sig selv er noget ganske andet, og i langt overvejende grad noget **du tager stilling til**, ud fra de givne rammer du arbejder under og måden du ønsker at arbejde på. Fagkompasset er i stedet tænkt som et støtteværktøj for din planlægning.

Hvor finder jeg fagkompasset?

Fagkompasset erstatter alle de hidtidige visninger af Fælles Mål, dvs.:

1. Når du vælger Fælles Mål i et undervisningsforløb (**redigérbar**)
2. Når du vælger fanen "Fælles Mål" i en årsplan – såvel på et hold som i en elevplan (**kun visning**)
3. Når du vælger at tilknytte Fælles Mål på et læringsmål (**redigérbar**)

Fagkompasset – som en del af et undervisningsforløb.

Du kan tilgå fagkompasset ved at vælge menupunktet "Fælles Mål" i menuen i venstre side. Her finder du kompasset i en redigérbar version.

Fagkompasset – som en del af årsplanen, som du finder den på fx "Holdets side".

Du kan tilgå fagkompasset i en visningsversion, ved at vælge menupunktet "Fælles Mål" i den øverste menulinje i årsplansværktøjet.

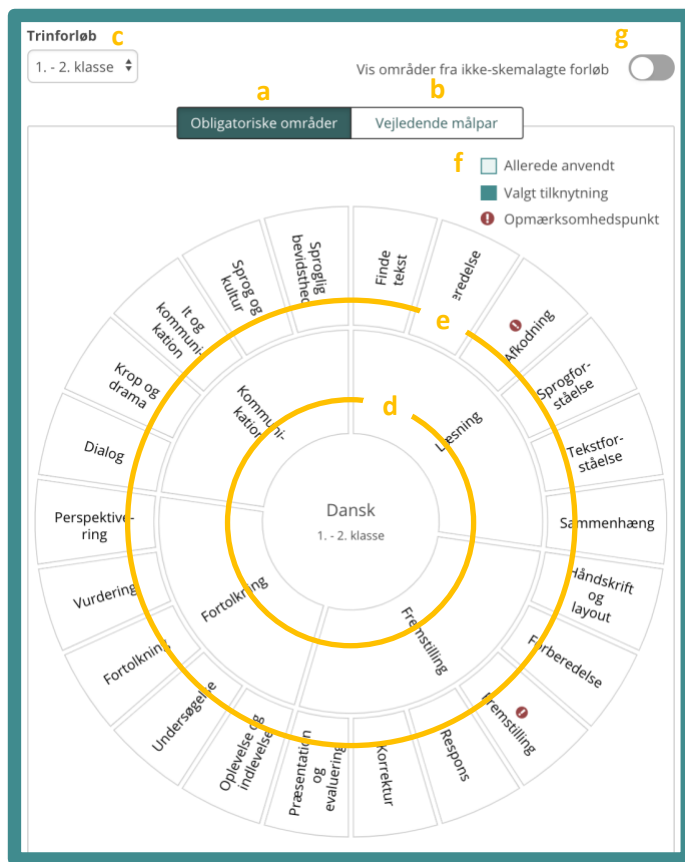
Fagkompasset – som værktøj til at knytte læringsmål sammen med "Fælles Mål"

Du kan tilgå fagkompasset ved at vælge menupunktet "Vælg Fælles Mål" når du er i færd med at oprette læringsmål. Dette har visse fordele som vi vender tilbage til.

Hvilke elementer er der i fagkompasset?

Lad os først se på fagkompassets enkeltdede, når du er i kompassets redigerbare visning (i forløbene og på læringsmålene):

- Standardvisningen af fagkompasset; visningen af de obligatoriske fagkompetencer og -områder
- Den valgbare visning af vejledende målpar
- Indstillingen for hvilke klassetrin du ønsker at se/arbejde med fagkompasset på
- Inderste ring**, hvor du kan vælge at markere én eller flere fagkompetencer
- Yderste ring**, hvor du kan vælge at markere én eller flere færdigheds- og vidensområder
- Visningsvejledningen, hvoraf det fremgår om en kompetence/et fagområde allerede er aktivt i indeværende forløb eller allerede anvendt i årsplanen
- Indstillingen for at kunne vise kompetencer og færdigheds- og videnseområder for forløb, der ligger i årsplanens "ikke skemalagte del"

Og her følger så en uddybende forklaring på enkeltdelens funktioner:

- Det er i denne visning fagkompasset altid åbnes; visningen af **de obligatoriske fagkompetencer og færdigheds- og vidensområder**. Har du navigeret over på **de vejledende målpar**, kan du komme tilbage til denne visning ved at klikke på knappen.
- Du kan navigere hen til **de vejledende målpar**, ved at klikke på knappen her.
- Har du behov for at orientere dig i fagkompasset på et andet klassetrin, kan du i drop-downmenuen her vælge de trinforløb, Fælles Mål er inddelt i for det respektive fag.
- Fagkompassets inderste ring viser fagets kompetencer, og alle kompetencerne er valgbare én for én. Du kan vælge så mange af kompetencerne, du finder relevante.

- e. Fagkompassets yderste ring viser fagets færdigheds- og vidensområder. Du kan her vælge så mange af områderne, du finder relevante. Vælger du et færdigheds- og vidensområde, markeres det tilhørende kompetenceområde også.
- f. I visningsforklaringen kan du aflæse forklaringen af hjulets funktionalitet ift. valge/brugen af fælles mål, samt om et mål er et opmærksomhedspunkt fra fagets læseplan.
- g. Er knappen hvormed du bestemmer, om din visning af fagkompasset skal indeholde forløb fra din årsplan, der ligger i "ikke-skemalagte" forløb, og altså dermed kun *potentielt* kan være med til at komme omkring faget – som helhed.

Alle disse elementer/knapper, kan alle bruges, hvis du vælger at arbejde med fagkompasset.

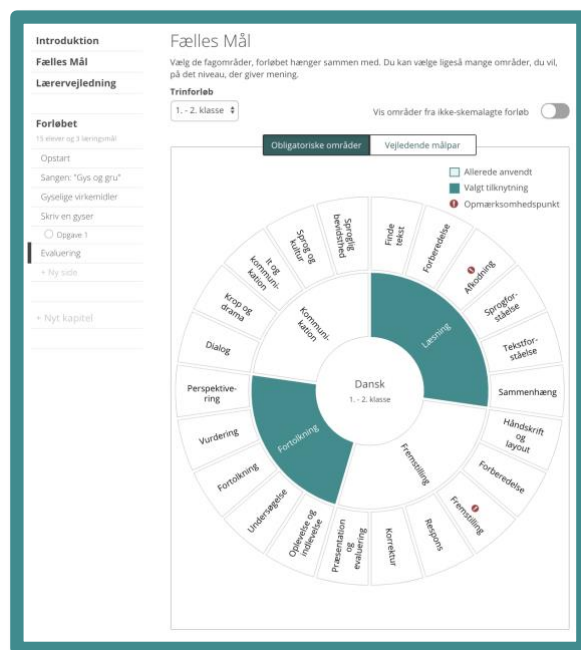
Hvordan anvendes fagkompasset (redigérbar version)?

Fagkompasset er et værktøj, hvormed du kan vælge at binde din undervisning sammen med de obligatoriske dele af faget. Når du fx som underviser arbejder med at udvikle en årsplan eller et undervisningsforløb, kan det være en fordel at have overblik over, om du får dækket alle fagets områder. Det være sig på såvel kompetenceniveau – som evt. på færdigheds- og vidensområdeniveau. Dette valg er helt op til dig.

Når du tilgår fagkompasset, får du således mulighed for, i den simpleste version, at vælge at binde et forløb til én eller flere af kompetencerne i faget. Dette gør du ved at klikke i den inderste ring.

Fagkompasset giver dig en større grad af frihed ift. selv at være den professionelt vurderende underviser: Værktøjet tvinger dig ikke til at arbejde med Fælles Mål på et finmasket niveau (målpår), du ikke mener er formålstjenligt.

Hvilket niveau netop **du** skal arbejde med Fælles Mål er naturligvis en afgørelse mellem dig, din forvaltning og din skoleledelse.

Fagkompasset med markering af to kompetenceområder i forbindelse med planlægningen af et forløb

Desuden hjælper fagkompasset dig til at få hurtig adgang til de formuleringer, der gemmer sig bag felterne i kompasset. Felterne er som benævnt ud fra fagenes kompetencer og færdigheds- og vidensområder. Men bag disse begreber/overskrifter, findes en forklaring. Denne kan du læse i hhv. faghæfterne og de faglige læseplaner. Men for at du ikke skal navigere væk fra fagkompasset, har vi designet det således, at du kan få denne information direkte på siden, idet du lader musen hvile på det felt, du ønsker information om. Når du gør det, kommer der et lille informationsfelt frem, der viser dig forklaringen bag begrebet.

Lader du musen hvile på et felt, der viser en fagkompetence, så fremkommer kompetencemålet fra faghæftet, således du kan læse formuleringen bag begrebet – mens du arbejder i fagkompasset. Her kan du også evt. markere og kopiere teksten, hvis du skal bruge den til fx at oprette et mål.

Lader du musen hvile på et felt, der viser et færdigheds- og vidensområde, så fremkommer teksten fra fagets læseplan – evt. med en uddybning, hvis du har valgt et **fagligt opmærksomhedspunkt**, således du kan læse formuleringen bag begrebet – mens du arbejder i fagkompasset.

Vil du gerne arbejde et hierarkisk niveau dybere i Fælles Mål; med færdigheds- og vidensmålsområderne, så er dette også en mulighed. I givet fald angiver du det område, du ønsker, skal være sigtet for din undervisning, i den yderste ring. Herved markeres det område/de områder du vælger **og** den tilhørende kompetence.

Introduktion

Fælles Mål

Lærervejledning

Forløbet
15 elever og 3 læringsmål

Opstart

Sangen: "Gys og gru"

Gyselige virkemidler

Skriv en gyser

Opgave 1

Evaluerings

+ Ny side

+ Nyt kapitel

Fælles Mål

Vælg de fagområder, forløbet hænger sammen med. Du kan vælge ligeså mange områder, du vil, på det niveau, der giver mening.

Trinforløb

1. - 2. klasse

Vis områder fra ikke-skemalagte forløb

Obligatoriske områder | Vejledende målpår

Dansk
1. - 2. klasse

Legend:

- Allerede anvendt
- Valgt tilknytning
- Opmærksomhedspunkt

Fagkompasset med markering af to færdigheds- og vidensområder – og som følge deraf også to kompetenceområder – i forbindelse med planlægningen af et forløb.

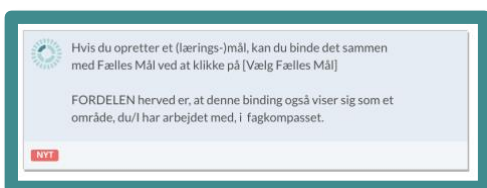
Bind et (lærings-)mål til Fælles Mål

Hvis du arbejder med (lærings-)mål – eller andre typer mål – fx *kompetencemål**, så kan du også benytte fagkompasset enormt smart. Idet du binder målene sammen med et område i Fælles Mål, angiver du nemlig i fagkompasset, at I har arbejdet med netop dette område.

Det gør du ved at klikke på [Vælg Fælles Mål], når du opretter et læringsmål. Herved fremkommer fagkompasset, som du kender det, og du kan nu frit vælge at binde målet sammen med fagets områder.

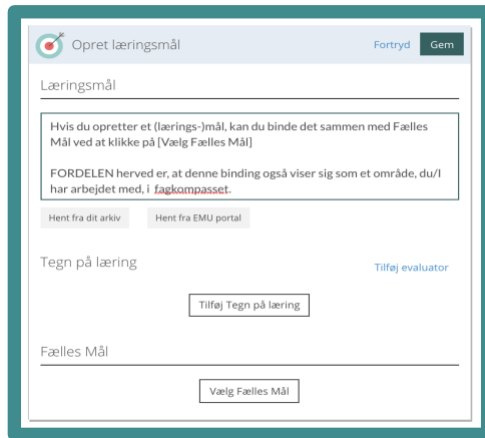
Gør du dette, så skifter målets ikon til en lille illustration af fagkompasset i stedet, og lader du musen hvile herpå, så vil der fremkomme en informationsboks, der viser, hvorledes målet er knyttet til Fælles Mål.

Denne binding *viser sig også* i fagkompasset, når du planlægger. Således vil et mål i et forløb, der er bundet til Fælles Mål, vise sig som et område, du **har arbejdet med** i fagkompasset, når du er i gang med din planlægning. Herved øges overblikket og din planlægning lettes – også på tværs af årgangene.

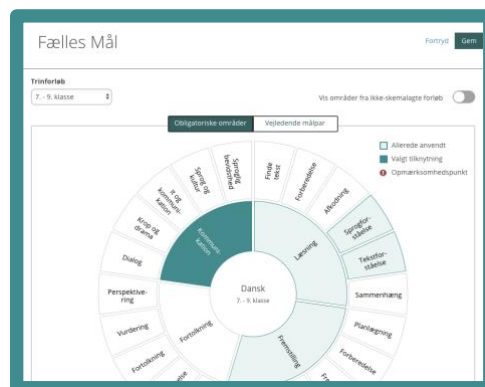

Hvis du har bundet et mål sammen med et fagområde, så skifter ikonet på målet udseende, og du kan få information om målet, ved at lade musen hvile på ikonet

**) Kompetencemål er et begreb, der står nævnt i introduktionen til Fælles Mål. Vi har brugt det til indsatser i flere kommuner, hvor man arbejder med kompetenceudviklingsbeskrivelser frem for nedbrudte læringsmål. Kontakt os gerne for flere informationer herom, hvis det har din interesse.*

Hvis du opretter et (lærings-)mål, kan du vælge at binde det til Fælles Mål, og derved angive i fagkompasset, at I har arbejdet med dette område.

Du vælger **frit** i fagkompasset, og her har jeg fx udelukkende valgt at ville binde målet til et kompetenceområde. Så kan målet bruges som et **kompetencemål***.

Når en binding er foretaget, så kan du se denne ved at lade musen hvile på fagkompasset på målet, herved fremkommer en forklarende tekstboks, der viser bindingen.

Det samlede overblik i kompasset

Hvis vi opsummerer, så er kompassets designet således, at det forsøger at give dig det komplette overblik over din planlægning, når du anvender det. Således vises følgende i kompasset:

1. De aktivt tilvalgte fagkompetencer og -områder i et forløb
2. De fagkompetencer og -områder, du har arbejdet med i andre forløb – i løbet af det pågældende trinforløb
3. De fagkompetencer og -områder du evt. har knyttet til (lærings-)målene i løbet af det pågældende trinforløb.

Det betyder reelt set, at hvis du fx er en underviser, der arbejder med (lærings-)mål, hvad enten det er *kompetencemålformuleringer* eller du arbejder med nedbrudte *læringsmål* i undervisningen, så vil fagkompasset afspejle dette, i det øjeblik du har bundet målene sammen med Fælles Mål – dvs. anvendt bindingen mellem mål og fagkompass (som omtalt på side 8 og 15).

Det betyder altså nu, at du kan lave dit faglige overblik, helt uden at arbejde med Fælles Mål på et overordnet niveau på et undervisningsforløb, men alene kan "nøjes" med at binde de mål, der er rammen for din undervisning, sammen med Fælles Mål – så er dette gjort for dig.

Fagkompasset er skabt, for at gøre det lettere for dig at arbejde med Fælles Mål. Alt efter, hvordan du arbejder med Fælles Mål, er det altså helt og holdent op til dig – og de rammer, der er blevet dig givet – i kommunen eller af din skoleleder – at sætte kursen for arbejdet med Fælles Mål. Udmøntningen af Fælles Mål er med andre ord helt op til jer.

God fornøjelse med fagkompasset!

/TEAM MU, december 2018